

BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELA STATISTIK.

XIV. B.

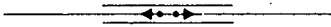
JUSTERINGSVERKET.

6.

JUSTERINGSKOMMISSIONENS UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR

ÅR 1896.

HELSINGFORS,

KEJSERLIGA SENATENS TRYCKERI,

1897.

Justeringskommissionens underdåniga berättelse angående justeringsverkets arbeten under år 1896.

I. Justeringsdistrikt.

Landets indelning i justeringsdistrikt, till antalet 36, har varit oförändrad sådan den af Eders Kejslerliga Majestäts Senat faststälts den 6 Oktober 1886.

Antalet städer med egen justerare har äfven förblifvit oförändradt och utgjorde vid årets slut 21.

II. Embets- och tjänstemän vid justeringsverket.

Bland justeringsverkets embets- och tjänstemän hafva följande förändringar under året egt rum.

Till justerare i distriktet N:o 4 (Piikkis, Halikko och Åbo) utnämndes den 16 Januari Kollegan, Filosofiekandidaten Johan Theodor Petrelius i ledighet efter föregående år afidne Vicelandtmätaren Carl Edvard Pelander. Under året entledigades på egen begäran justerarene i distriktet N:o 5 (Nystads), Vicelandtmätaren Johan Alexander Öhman samt i distriktet N:o 18 (Heinola och Jockas), förre Kommissionslandtmätaren Wilhelm Wahlman. Till justerare har Justeringskommissionen utnämnt den 8 Juni Vicelandtmätaren Karl Anders Rehnberg i distriktet N:o 5 och Kommissionslandtmätaren Emil Johan Arndt Lindforss i distriktet N:o 18. Dessutom har Justeringskommissionen den 18 April förordnat Vicelandtmätaren Johan Anselm Granqvist, Kommissionslandtmätaren Erik Ferdinand Rosberg och Vicelandtmätaren Petter Paul Erhard Gestrin att förestå justerarebefattningarna Granqvist i distriktet N:o 10 (Hauho), Rosberg i distriktet N:o 21 (Kides, Ilomants och Kuopio) samt Gestrin i distriktet N:o 30 (Kalajoki), sålänge ordinarie justerarene i nämnda distrikt äro upptagna af arbete för jordregistrets upprättande.

Stadsjusterarebefattningen i Fredrikshamn blef under året ledig genom innehafvarens, Filosofiemagistern Johan Fredrik Ollinens afflyttning till annan ort, hvarjemte stadsjusteraren i Uleåborg, förre Kommissionslandtmätaren Petter Wilhelm Aurén under året afled. Vederbörande stadsfullmäktige hafva utsett till stadsjusterare i Fredrikshamn Filosofiemagistern Henrik Valter Sjöblom och i Uleåborg sekreteraren vid länelandtmäterikontoret Johan Theodor Flinkman.

III. Justeringskommissionens verksamhet.

Sammanträderna. Justeringskommissionen har under året hållit 7 sammanträden, och omfatta de vid dem förda protokollen 35 paragrafer. Konsultativa ledamoten har deltagit i 6 af dessa sammanträden.

Skriftvexlingen. Till Eders Kejslerliga Majestät har Justeringskommissionen under året afgifvit 27 underdåniga utlåtanden öfver tillsammans 30 af justerare inlemnade resekostnads- och arvodesräkningar.

Af hemställningar och skrivelser hafva afgått 1 till Eders Kejslerliga Majestät underdånigst, 6 till Jordbruks- och 1 till Finansexpeditionen i Kejslerliga Senaten, 1 till Prokuratorn och 2 till Ekonomiedepartementets kansli samt 76 till andra embetsverk och offentliga inrättningar i landet.

Till justeringskontrollörer och justerare hafva under året afgått 255 skrivelser. Jemte 27 expeditioner till utländska justeringsverk samt enskilda inrättningar och personer, 10 förordnanden och 3 kompetensintyg stiger hela antalet från Justeringskommissionen utgångna expeditioner till 409.

Till Justeringskommissionen har under året inkommit 227 skrivelser, af hvilka 29 från Jordbruks- och 1 från Finansexpeditionen i Kejslerliga Senaten, 9 från öfriga embetsverk, 157 från justeringskontrollörer och justerare samt 31 från enskilda personer och utländska inrättningar.

Af 222 under året diarietförda och 5 från 1895 kvarstående ärenden hafva 225 slutbehandlats och 2 tagit uppskof till följande år.

Under året har åt 3 personer utfärdats intyg öfver kompetens till justerarebefattningar, hvarjemte 17 landtmäterielever, i och för landtmäteriauscultantexamen, å Justeringskommissionen tagit kännedom om metoderna att justera mått, vigter och vägningsredskap.

I expeditionslösen har under året till Justeringskommissionen influtit 48 mark 50 penni enligt redovisning, som i stöd af Finansexpeditionens cirkulär af den 20 September 1895 insändts till Revisionskontoret.

Inspektionsresor. Under Juni och Juli verkstälde justeringsinspektören enligt Justeringskommissionens förordnande inspektionsresor i Nylands, Wiborgs och Åbo

län, under hvilka inspekterades justeringsredskap och arbetslokal hos justerarene i justeringsdistrikten N:o 1 (Perno) och N:o 2 (Helsinge) äfvensom hos stadsjusterarene i Kotka, Fredrikshamn, Wiborg, Willmanstrand, Borgå, Ekenäs, Åbo, Nystad, Raumo och Björneborg. En inspektionsresa till Tavastehus, Wasa och Uleåborgs län anträdde af justeringsinspektören den 27 December och besöktes under årets sista dagar justerarene i justeringsdistrikten N:o 10 (Hauho), N:o 11 (Hollola), N:o 23 (Jyväskylä), N:o 24 (Kuortane) och N:o 28 (Wiitasaari) äfvensom stadsjusterarene i Tammerfors och Jyväskylä, hvarefter resan fortsattes inpå det följande året. Under dessa resor omjusterades kontrolllikarene å 20, 10 och 5 kg i Tavastehus äfvensom justerarenes arbetslikare å samma valörer (67 stycken).

Å Meteorologiska centralanstalten verkställdes den 12—17 September komparationer mellan Justeringskommissionens kontrollbarometer Wild-Fuess N:o 238 och Astronomiska observatoriets för tillfället å nämnda centralanstalt uppställda normalbarometer. En dylik komparation hade senast försiggått i Mars 1891; och har nämnda kontrollbarometer sedan dess icke i nämnvärd grad förändrat sig.

Barometer-
komparation.

Under året har vid Justeringskommissionen en väggfast vertikal-komparator blifvit konstruerad, afsedd för undersökning af skalor, hvilkas längd icke öfverstiger en meter. Medels denna komparator underkastades en skala från normalbarometern å härvarande Astronomiska observatorium en detaljerad undersökning, som icke hann blifva afslutad under året.

Vertikal-
komparator.

Förutom ofvan nämnda justering af likarevigter hafva under året följande justeringsarbeten blifvit utförda vid Justeringskommissionen:

Förteckning
öfver utförda
arbeten.

A. För justeringsverket: 1) ny bestämning af arbetslikarevigtsatsen N:o 4 af förnickladt jern; 2) bestämning af vigterna 20., 10, 5, 2., 2: och 1 kg ur arbetslikaresatsen N:o 1 af förnickladt jern; 3) bestämning af vigten 10 kg ur arbetslikaresatsen N:o 2 af förnickladt jern; 4) justering af samtliga likarevigter för justeringsdistriktet N:o 4; 5) justering af likarevigterna å 20, 10 och 5 kg för distriktet N:o 16.

B. För justerare, stadsjusterare och embetsverk: 1) justering af 33 utdragsmått och 241 måttstockar, hvilka af justerare användas för justering af kubiska målkärl; 2) justering af samtliga likarevigter för stadsjusteraren i Fredrikshamn; 3) justering af arbetslikare å 2 kg—1 mg för stadsjusteraren i Åbo; 4) justering af målkärllikare för sistnämnde stadsjusterare; 5) justering af likarevigter å 5 och 2 g för stadsjusteraren i Tammerfors; 6) justering af arbetslikare å 2 och 1 kg för stadsjusteraren i Nikolaistad; 7) justering af likare för metern åt sistnämnde stadjusterare; 8) undersökning af justerarevägar för justerarene i distriktet N:o 3 och N:o 4 äfvensom för stadsjusteraren i Raumo; 9) justering af målkärllikare för stadsjustera-

ren i Nykarleby; 10) justering af arbetslikare å 20, 10 och 5 kg åt sistnämde stadsjusterare; 11) justering af arbetslikare å 10, 5, 2 och 1 g för stadsjusteraren i Björneborg; 12) bestämning af en vigtsats tillhörande Polytekniska institutets fysikaliska laboratorium och innehållande 19 vigter å 200 g—10 mg; 13) bestämning af 97 vigter å 10 kg—1 g tillhöriga Myntverket; 14) undersökning af en stångcirkel från Öfverstyrelsen för landtmäteriet; 15) bestämning af två aneroidbarometrar inlemnade af Docenten O. Kihlman.

C. För enskilda personer emot stadgade afgifter: 1 landtmäteriskala, 1 landtmäteripollet och 8 metriska vigter. De härför influtna justeringsavgifterna utgöra 8 mark 5 penni enligt till Revisionskontoret insänd redovisning.

För de under B och C upptagna mått, vigter och vågar hafva i 73 fall justeringsprotokoll utfärdats.

De under C anförda måtten och vigterna ingå i de till denna berättelse underdånigst vidfogade tabellerna öfver vid justeringsverket till allmänt bruk justerade mättnings- och vägningsredskap (bilaga I).

Instrumen-
ter.

Under året har Justeringskommissionens samling af instrumenter ökat med ofvannämnda vertikalkomparator äfvensom med ett relais och ett par svagare okular till längdkomparatorns mikroskop.

Biblioteket.

Justeringskommissionens bibliotek har under året ökat med följande arbeten: A) Genom utbyte från Kongl. Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå i Stockholm: 1) Kungörelse af den 30 Juni 1896 angående målkärl samt förvarings- och transportkärl för sill; 2) Cirkulär N:o 8 af den 10 Augusti 1896. B) Genom utbyte från Justerdirektören i Norge: 1) Det norske Justervæsens 18:e Aarsberetning; 2) Det norske Justervæsens 19:e Aarsberetning; 3) 8:e Tillæg til det norske Justerreglement angående automatiske Registrervægte. C) Genom utbyte från K. K. Normal-Aichungs-Commission i Wien: 1) Verordnungsblatt für das Aichwesen N:r 80 och 83—86. D) Genom utbyte från Standards Office i London: Report by the Board of Trade on their Proceedings and Business under the Weights and Measures Acts, 1896. E) I utbyte från vederbörande embetsverk: 1) »Försäkringsväsendet i Finland år 1895» och »Vakuutusolot Suomessa vuonna 1895»; 2) »Landtmäteriet 1894» och »Maanmittaus 1894»; 3) Forststyrelsens underdåniga berättelse för år 1894.

IV. Justerarenes verksamhet.

På grund af § 14 i nådiga instruktionen för justeringsverket af den 16 Juli 1886 och i öfverensstämmelse med Justeringskommissionens föreskrift uti cirkuläret till samtliga justerare af den 16 December samma år verkställdes under första hälften af året ordinarie justeringsresor inom samtliga justeringsdistrikt.

Justeringsarbete har enligt de insända journalerna förekommit under året inom alla distrikt.

Rapporter, delvis ofullständiga, öfver laggkärlskrönarenes verksamhet hafva inkommit från distrikten N:o 2 (Helsinge), 3 (Raseborgs östra och vestra), 4 (Piikkis, Halikko och Åbo), 5 (Nystads), 5 B (Ålands), 7 (Tyrvis och Ikalis), 8 (Ruovesi och Jämsä), 23 (Jyväskylä), 24 (Kuortane), 25 (Ilmola och Lappo), 26 (Kristinestads och Wasa), 27 (Nykarleby), 28 (Wiitasaari), 29 (Gamlakarleby och Lohteå), 30 (Kalajoki), 31 (Brahestads), 33 (Kajana), 34 (Ijo) och 35 (Torneå). Nedanstående uppgifter om antalet af krönare stämplade laggkärl äro således icke fullständiga. I ofvan anförda 19 distrikt hafva tillsammans 216 krönare redogjort för sin verksamhet.

Under året 1896 justerades och stämplades af justerare och laggkärlskrönare:

längd- och vedmått	2,206 (år 1895: 2,231)
målkärl för torra varor	14,306 (» » 10,552)
» » våta »	11,633 (» » 11,238)
transportkärl, hela antalet	180,391 (» » 201,567)
deraf af krönare	179,651 (» » 198,699)
vigter	72,575 (» » 63,525)
besman	8,927 (» » 8,365)
vågar af olika slag förutom besman	6,312 (» » 4,722)

Härtill komma 334 (år 1895: 306) af Ingenjören Anders Chydenius enligt Jernvägsstyrelsens förordnande undersökta, för fraktafgifters bestämmande å statsjernvägarnes stationer afsedda vågar af särskilda konstruktioner.

De under året krönta mätnings- och vägningsredskapens antal i de särskilda länen äro anförda i bifogade tabeller (bilagan I).

Justeringsavgifterna för de under år 1896 af justerare krönta redskapen stiga enligt ungefärlig beräkning till omkring 52,000 mark (år 1895:

42,000 mark); de af laggkärlskrönarene uppburna afgifternas belopp torde kunna uppskattas till omkring 30,000 mark (år 1895: 34,000 mark).

Såsom resekostnadsersättningar för årets justeringsresor har Justeringskommissionen i särskilda underdåniga utlåtanden förordat utbetalande ur allmänna medel åt 32 justerare af sammanlagdt 7,911 mark 20 penni; och torde således resekostnadsersättningarna åt samtliga 36 justerare på landet kunna uppskattas till ett totalbelopp af omkring 8,800 mark (reseåret 1893 omkring 9,200 mark).

Enligt af tjärhofskontrollören i Uleåborg till Justeringskommissionen afgifven berättelse öfver kontrollen vid stadens tjärhof har under året 1896 dit inlevererats 18 (år 1895: 18) tjärtunnor, hvilkas verkliga rymd understigit den påstämlade valören. Hela antalet under året till tjärhofvet inkomna kärl med tjära steg till 57,494 stycken (år 1895: 57,887) och utfördes derifrån 58,334 stycken (år 1895: 57,125).

Helsingfors, den 30 Juli 1897.

J. Sjölin.

A. F. Sundell.

Arvid Neovius.

Tabeller öfver 1896 justerade mättnings- och vägningsredskap.

Längd- och vedmått.

1 8 9 6.	Mättstockar och mätskalor.	Mätband.	Mätkedjor.	Vedmått.
Vid Justeringskommissionen	2	—	—	—
Af justerare i Nylands län	340	1	35	4
» » » Åbo o. Björneborgs län	375	2	—	—
» » » Tavastehus »	220	—	—	—
» » » Wiborgs »	235	—	—	—
» » » S:t Michéls »	114	—	—	—
» » » Kuopio »	233	—	—	1
» » » Wasa »	447	—	2	1
» » » Uleåborgs »	191	—	5	—
I hela landet	2,157	3	42	6
Af stadsjusterare	1,084	3	40	5
» justerare på landet	1,071	—	2	1

Vigter.

1 8 9 6.	100 och 50 kg.	20 kg.	10 kg.	5 kg.	2 kg.	1 kg.	500 g.	200 g. och 250 g.	100 g.	50—1 g.	500—1 mg.
Vid Justeringskommissionen	—	—	—	—	3	1	2	2	—	—	—
Af justerare i Nylands län	106	140	547	1,095	1,692	1,321	1,629	1,514	1,784	7,688	297
» » Åbo o. Björneborgs län	97	243	528	646	898	734	830	820	1,107	3,756	190
» » Tavastehus	204	214	385	468	740	506	585	574	659	1,919	60
» » Wiborgs	276	504	542	672	862	599	630	780	564	1,950	22
» » St Michels	74	159	182	228	329	232	242	263	243	808	7
» » Kuopio	98	282	278	328	469	354	379	433	369	1,247	29
» » Wasa	87	271	760	1,160	2,010	1,810	2,011	1,528	1,476	5,294	139
» » Uleåborgs	42	102	336	527	883	838	886	753	772	2,082	428
I hela landet	984	1,915	3,558	5,124	7,886	6,395	7,164	6,667	6,974	24,744	1,172
Af stadsjusterare	221	587	1,152	2,039	3,340	2,651	2,894	3,134	3,324	13,467	768
» justerare på landet	763	1,328	2,406	3,085	4,543	3,743	4,268	3,531	3,650	11,277	404

Vägningsredskap.

1896.	V ä g a r.			Besman.
	Centesimal.	Decimal.	Likarmade.	
Vid Justeringskommissionen	—	—	—	—
Af justerare i Nylands län	4	746	743	1,884
» » » Åbo o. Björneborgs län	3	302	492	2,651
» » » Tavastehus »	1	250	364	616
» » » Wiborgs »	14	284	472	937
» » » S:t Michels »	1	96	184	281
» » » Kuopio »	8	136	280	598
» » » Wasa »	4	620	689	1,384
» » » Uleåborgs »	4	238	377	576
I hela landet	39	2,672	3,601	8,927
Af stadsjusterare	34	1,482	1,722	5,587
» justerare på landet	5	1,190	1,879	3,340

Helsingfors, å Justeringskommissionen, den 30 Juli 1897.

Arvid Neovius.